

ספר פרי הארץ המפואר

מכבוד אדמ"ו גאון תפארת ישראל חסידא ופרישא בוצינא קדישא עמודא
דנהורא אור המאיר לארץ וחוצות כבוד שם קדושתו
מ' **מנחם מענדל** בהרב מוהר"ר משה זצוק"ל
אשר מקום ישיבתו הי' בעה"ק טבריא תוב"ב, והמה דברי קדשו בכל שבת
ושבת למסתופפים בצלו צל החכמה

וקבצן הרב המופלג בתו"ר החסיד כמ' אלעזר זוסמן זלה"ה סו"ד דארעא
קדישא תובב"א, ממנו הגיע לידינו, ומן המעט הזה אורו עינינו. ובכדי שיהיו
שמעותי' מבררין בעלמא כבקשת דוד המלך ע"ה אגורה באהלך עולמים
וכפי' רז"ל, נתגלגל הדבר אשר ביום הלכה ארון הק' ונעלה האור לשרשו
התחלנו להדפיס דבריו הק' אשר מנובלות אורו יאירו כל הארץ

וצירפנו לזה מה שמצאנו דברי קודש של הרב הקדוש המפורסם מ' אברהם
בהרב הקדוש המפורסם רשכבה"ג מ' דוב בער ממעזריטש, הוא מפ'
בראשית עד כוונת המקוה כי אידי דוטר מירכיס, וזכות הרבנים הק' יגן
עלינו ויעמוד לנו ויגלה לנו משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

נוסח שער דפו"ר

מהדורה חדשה ומפוארת, מאירת עינים, בהגהה מדויקת ומתוקנת,
נוספו רבבות מראי מקומות וציונים, נפתחו ראשי תיבות וקיצורים,
הקטעים חולקו לפסקאות קצרות, נוספו סימני פיסוק וניקוד
ובתוספת אלפי כותרות משנה

יוצא לאור ע"י ממלכת התורה "עוז והדר"
שנת תשפ"ו לפ"ק

פרי הארץ

המפואר

יוצא לאור על ידי ממלכת התורה "עוז והדר"
בנשיאות הגאון רבי יהושע לייפער שליט"א
אב"ד דק"ק באר משה מאנסי
נשיא וראש ממלכת התורה

ראש בית המדרש ועורך ראשי
הרב מנחם מנדל פומרניץ

עורך אחראי   הרב זושא דינקלס
מבקר אחראי   הרב אהרן פיישר

עורכים ומבקרים
הרב משה יוסף שטרנליכט

הרב יוסף שרייבר   הרב שמואל ליבוביץ
הרב אברהם פיליפ   הרב פנחס הוניגסברג
הרב אברהם מרדכי וייץ   הרב נחום רייפן
הרב פנחס מנחם ברקוביץ   הרב אהרן רייכמן
הרב ברוך גולדברג   הרב יונתן כהן
הרב שמחה בונים טשאנני   הרב אהרן ישעיה קליין

פרקי תולדות: הרב יהושע זילברברג
עימוד: הרב יצחק קפלר

כל הזכויות שמורות
לממלכת התורה "עוז והדר"
Rabbi Y. Leifer
8 Truman Ave.
New square N.Y. 10977

היות ומושקע במהדורה חדשה מפוארת זו הון רב ויגיעה רבה, לכן ע"פ דין תורה ולהבדיל עפ"י הזכויות בכל המדינות אנו אוסרים בכל תוקף כל הדפסה צילום והעתקה כולל העתקה חלקית מספר זה, וכן אין לתרגם או לאכסן במחשב או לקלוט בכל דרך שהיא כל חלק שהוא מהספר, וכן אין לעשות כל שימוש מסחרי בחומר הנדפס, בביאורים במקורות ובכל ההוספות. ואין הספר נמכר אלא על מנת שלא יעשה בו שימוש שלא כדין. ושארית ישראל לא יעשו עולה.

הארות והערות יתקבלו בברכה
Office@oz-vehadar.com

פקס: 03-5423180

להקדשות והנצחות:
oiz@oizusa.com

PO Box 340 Monsey NY 10952

נדפס בארץ ישראל
על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת
Printed in E. ISRAEL

לוחות: הפאר ירושלים
עיצוב כריכה ושערים: ג. ויסקופף

באירופה:	באר"ב:	בארץ ישראל:	הפצה והזמנות:
Tel: 44-191-430-0333	Tel: (718) 437-0054	מל' 02-9924603	'היכלי תורה'
Fax: 44-191-430-0555	Fax: (718) 437-3514	פקס 03-5435884	

פרשת נח

מספר פרי עץ

כמה דרשות מחז"ל

ביאור הכתוב 'נר מצוה ותורה אור'

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו וכו' (ו) ופירש רש"י ז"ל (ד"ה אלה), למדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. הענין הוא, דרשת חז"ל (ב"ר כו א) 'אשרי האיש' (מהל"ס א א) זה נח, 'אשר לא הלך בעצת רשעים' זה דור המבול, 'וצדקך חטאים' זה דור הפלגה.

ע"י יראת מצוה מקשר הגשמיות לרצון העליון

ישורש הדברים. דאית יראת מצוה, כשהאדם מתבונן להיות מעשה המצוה ענין אלקות כידוע, וכשהוא מתחיל לעשותה בצביו הגשמי, ותשמישי מצוה גם כן גשמיים, הוא מתבהל ומתפעם רוחו איך הוא מגשם ענין אלקות, וכי אלקים הוא גשמי חלילה. ואחר התפעמו כפעם בפעם, אף על פי כן הוא מתחזק בצאמונתו יתברך, שהמצוה הוא התקשרות ודברי אלקים חיים מן הרצון העליון שאמר ונעשה רצונו, עד סוף השתלשלות מדריגת השפלים. ומצין ענין התלבשות השכינה באותה מצוה, כידוע שכל מצוה הוא ענין השכינה. והשתלשלות השכינה בגשמי זה, הוא עזור התקשרות כל הגשמיים השפלים על ידי אצרו העסוקים במעשה המצוה. ומתקשרים דרך השתלשלות המדות ודעת צינתו שורש מולאם והגעתם עד אין סוף צרוך הוא.

וזוהו 'נר מצוה' (משלי ו כג), שהמצוה הוא נר על ידי ה'תורה אור'. כי החכמה וצינה נקרא אור תורה. ופירוש, שעל ידי חכמה וצינה שהאדם מכניס במצוה להאירה שהוא פירוש 'תורה אור', על ידי כן ה'מצוה נר', ומאירה גם כן, אבל בלאו הכי המצוה היא גשמיות ונפרד. וצוה הוא התקשרות צו יתברך, על ידה שנקראת מצוה, לשון לזוה לזה (ברכות ו:). שהוא לשון התקשרות, אבל הוא על ידי השכל וצינה שמכניס במצוה, מחמת הפחד ורתת שאחזתהו שלא לגשם ענין אלקית, וצאתו פחד לא הניח אמונתו, שממשך אהבה ושמחה שהוא ענין המדות והתבוננות בגדולתו יתברך וחסדיו הגדולים, להיות משלח פארותיו מאין סוף צרוך הוא ורצון העליון, התלבשות שכינה בתחתונים לקשרם וליחדם אהו, ונעשה לאחדים בדציקות הגמור.

ראשית השמחה וכל המדות היא היראה

אבל כל זה לא תחול אלא אחר היראה והפחד תחלה כזכר לעיל, מפני שכל המדות והשמחה שהאדם מציא על עצמו, בהסכמה שרצונו באותה מידה, אינם אמתיים. כי אינם מתדמים צדמיונו אם לא שקדמה אותו פחד ה', והוא מתחזק בצאמונתו. ומה שנמשך אחר כך מן האמונה איזה אהבה או שמחה או כל מדה ומדה המה אמתיים,

על ידי שפלות ודכות רוח, כשמסתכל ומתבונן שפלות עצמו ופחיתותו, מזה מתבהל שלא לגשם המזון. מה שאין כן המתחסד בהתגלות בקול רעם ורעש, מפני היותו עוסק במלות ה', ומתגדל על ידה בגדלות יותר ממה שהיה צו תחילה, כל המדות והשמחות שיגיעו, הם אינם אלא דמיונות כנוצר לעיל, וכל מלותיו הם גשמיים כולם וגופים צלי שום חיות בהם.

ע"י יראת המצוה נמשכת חיות הולד מהרצון העליון

וזדו ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ (ט ז) הכתוב אחר מלות פרו ורבו. והענין, כשתעסקו במלות פריה ורביה כתיקון סדר המלות, להקדים היראה והפחד של מזון כנוצר לעיל, ומן היראה זו תגיעו אל הרצון העליון והחיות שקודם הבריאה שממנה נצרא העולם, ומשם יתמשך חיות לולד הנוצר, ומוראו על כל הנצראים. וכן הוא בעצמו בהגיעו למעלה מן הבריאה ציראתו, מה נורא המקום הזה על כל הנצראים, כמאמר (שמות כג ז) 'אחרי רצים להטות', והלדיק הוא ה'רצים' כי הוא מקורם ושרשם. ועל דרך זה חיות הולד, כי מפני היות חיות הולד ומוראו קודם ולמעלה מן כל הנצראים, שהוא מן הרצון שקודם הבריאה. וזהו ומוראכם וחתכם, שמפרש רש"י ז"ל וחיותכם, יעויין שם. ומה שאין כן כשלא הקדים המורא והמשכות חיות הולד כנוצר לעיל, למה יהיה חתמו ומוראו על כל חית הארץ.

טעם שהצדיקים נוח להם שנבראו

וזדו שאמרו חז"ל (עירובין יג:) נוח לו לאדם שלא נצרא, ועכשיו שנצרא וכו'. והקשו התוספות (ד"ה נוח), הא אמרו חז"ל (ע"ז ה.) צואו ונחזיק טובה לאבותינו שאלמלא הם לא צאנו לעולם, דמשמע יותר טוב לו לאדם

שהוא רוח הקודש. וזהו שמוזכר צוהר כמה פעמים (הקדמה יא: זראשית ז:) וצ"ס (שנת לא:) שצריך להקדים היראה, ובלתי קדימת היראה הכל הצל ורעות רוח ולא רוח הקודש.

התעוררות היראה והפחד מולידה שפע מהרצון העליון

וזדו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות ט.) 'אשה כי תזריע' וכו' (ויקרא יב א). ופירוש הזריעה, הוא ענין היראה והאהבה. כידוע שצעת הזריעה חלים על האדם שני מדות אלו, היראה והאהבה יחד, ומתפעם רוחו כמבואר צוהר (תזריע מג.), 'ומצרי אחזה אלוה' (איוב יט כו). ופירוש 'אשה' הוא המזון שהיא שכינה. וזהו 'אשה כי תזריע וילדה זכר', שאם הפחד חלה על האדם מן המזון שהוא מגשם אותה כנוצר לעיל, עד שמתפחד מגיע אל המדות והשמחה צו יתצרך, שאמר ונעשה רצונו רצון העליון, שהוא עולם הזכרים והזכרון והחיים והצרכה והשפעה, כי צרצון צרא העולם, ומחדש בכל יום תמיד מעשה צראשית, ומשם הוא ההולדה, שמוליד דבר שלא היה בעולם כלל. כי הרצון הוא קודם הבריאה, שהרי צרצונו צרא.

הצדיקים תולדותיהם הגשמיים ע"י מעשיהם הטובים

וזדו עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים. שמשם הוא מוליד גשמיים גם כן, שהרי מלות פריה ורביה גם כן מזון, והיא ראשונה שבמלות. ואחר היות צדיקים עוסקים במזון זו על דרך הנזכר, ועולה למעלה מקדר הבריאה, משם ממשך החיות והתולדה לולד הנוצר בגשמי. מלצד ממזון עצמה, שנעשה גם כן על דרך הולדה, מלצד שהוא דבר קיום ונצח לעולם וחי בהם מעולם ועד עולם. ודבר זה אי אפשר להיות, כי אם

(שמואל ב' ח יג). ומן השכינה הגיע ליפת שהוא הגדול, שהוא האהבה. כמאמר (ט כו) 'יפת חלקים ליפת', שאהבה היא המדה והשמחה כנ"ל, וכסדר הנ"ל.

בני נח העלו המצוות לשרשם ע"י יראה ואהבה

וזדו ש'אמר אחר כך ויחל נח איש האדמה ויטע כרם (ט כ). פירוש, כשנח נעשה חולין כפירוש רש"י ז"ל (שם ד"ה ויחל), ונעשה איש האדמה שהוא מגושם. ויטע כרם. היינו מעשה המצוות, כמאמר 'כרמי שלי לא נטרתי' (שי"ש א ו), והמצוות גם כן מגושמים. וזהו וירא חם את ערות אביו. פירוש, ציון אציו שצשמים להיות חלקים גשמי כל כך. ויגד לשני אחיו בחוץ. פירוש, 'ויגד' לשון המשכה, כמאמר 'נהר וכו' נגד' (דניאל ז י). כי הדיבור הוא המנהיג את כל הרוחניות שמעוררים, והגשמיים גם כן, כידוע. ולכן נקרא דיבור לשון הנהגה, וכמרגומו של 'ויהי האדם לנפש חיה' (ב ז), תרגם יונתן 'לרוח ממללא', כי הדיבור הוא החיות. וזהו ויקחו שם ויפת את השמלה שהוא התלצשות הנ"ל, ופניהם אחרונית שהוא השפלות והיראה שנסוג אחר, וירא מגשת אליו, וזוהי ואת ערות אביהם לא ראו.

ההתקשרות ברצון העליון ע"י קיום המצוה עם ההתבוננות

בד"א דמילתא, התקשרות אדם השפל ברצון העליון על ידי השפלות והיראה, וממנה מגיע אל התבוננות ועיונית השכל והחכמה להכניס בכל מצוה שהוא עוסק בה כנ"ל. אבל בלתי התבוננות והשגה, המצוה גם כן גשמי. וכן להיפך בלתי המצוה עסק הגשמי, אין ההתבוננות והשגה מקשר את האדם להצורא יתברך שמו. והראיה לזה שלמה המלך עליו השלום, שנאמר (מלכים א' ה יא) 'ויחכם

שנצרא. ומתרו, בצדיקים ורשעים. והענין, על פי דברינו הנ"ל יוצן, שאפילו עכשיו שנצרא, אין טוב לו לאדם בעמלו שיעמול תחת השמש, כי אם שיגיע למעלה מן השמש וקודם הצריאה. וזמה יגיע לשם, שיפספס צמעשיו שעברו להיות ממארי דחושצנא, ויכיר פחיתותו ויתבהל בעשותו מלות ה'. וימשמש צמעשה המלכות דהשתא, והמישמוש הוא התחזקות בצמנותו אחרי פחדותו, וממילא יחול על ראשו רוח הקודש והשמחה, ויגיע אל הרצון שקודם הצריאה שהוא שלא נצרא. וזה פירוש נוח לו לאדם שלא נצרא, שיגיע לכך. ועכשיו שנצרא יגיע אל שלא נצרא, על ידי פשפוש ומשמוש כנ"ל, ולא קשה מידי מצואו ונחזיק טובה לאבותינו, והוא שתרנו התוספות בצדיקים וכו'.

ביאור 'נח איש צדיק תמים היה בדורותיו'

וזדו פירוש ואלה תולדות נח. פירוש שלא נצרא, ממקום רצון העליון. וזהו סוד נח איש צדיק תמים היה בדורותיו שהם מעשים טובים, ופירוש בדורותיו הוא מקום רצון העליון, שהוא סדר הדורות. או 'אמר בדורותיו, פירוש צמנות פריה ורביה, היה איש צדיק תמים גם כן. שהגיע צמעשה המצוה אל קודם הצריאה. ועל דרך זה אפשר לומר בכל המצוות, שהרי כל המצוות נקראים תולדות, וזהו שאמר אחר כך ויולד נח שלשה בנים, שמן סדר עסק מלות פריה ורביה כנ"ל, הוליד שלשה בנים בגשמי כנ"ל.

רמזים בשמות בניו של נח

וע"ל דרך זה אפשר לומר פירוש השמות, והוא חם הוא הגשמי של מצוה, שהוא הקטן כפירוש רש"י ז"ל בצמנע הסדר. ומן חם שהוא שם הגשמי, נתבהל והגיע לשם שהוא השכינה, כמאמר 'ויעש דוד שם'

כי ריבוי ההשגה נקרא 'מצול' כמאמר (מהלים כט י) 'ה' למצול ישב וישב ה' מלך לעולם, וכמוזכר בזוהר הקדוש (ראה צראשית נו.) על 'בשנת שש מאות שנה והמצול היה' וכו' (ו) (ו), עיין שם. 'וצדרך חטאים לא עמד', זה דור הפלגה. שהיה להם יראה חילונית, כמאמר (יא ד) 'פן נפוך' וכו', וגשמיות הוא בלא התקשרות האמונה והשכל. וה' יתן בלב כל חכם לב חכמה ודעת אלהים בציון, אמנו:

מכל האדם, כיון שרצה להתחכם בלא המצוה על הזהרת 'לא ירצה לו קוסיס' (דברים יז טו) ו'לא ירצה לו נשים' (שם פסוק יז), שאמר ארצה ולא אסור (סנהדרין כא:), ואף על פי כן נכשל.

ביאור דרשת חז"ל בפסוק 'אשרי האיש' וגו'

זהו שדרשו חז"ל 'אשרי האיש', זה נח. 'אשר לא הלך בעצת רשעים', זה דור המצול. פירוש להשתמש בשכל עצמו בלא עסק מצוות.

פרשת לך לך

קודם הדבקות בתפלה ימשיך השפעות לשכינה

אמרו רבותינו ז"ל (שבת קמ.) **מילה באותו מקום מנין, שנאמר** (יז י) **'המול לכם כול זכר', מקום שהוא זכר וכו'.** הענין הוא, על דרך הפסוק (טו ו) והאמין בה' ויחשבה לו צדקה. והוא על דרך אמרם רבותינו ז"ל (ע"ז ז:), לעולם יסדר אדם שצחו של מקום ואחר כך יתפלל. כי השכינה היא הנקראת תפלה, שהוא הדבקות האמתי צרפון העליון על ידי האמונה בלי שום טעם. ודקות הענין יתבאר בהמשך הדברים, כמאמר (קהלת א ז) 'כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת'. והוא כי השכינה לית לה מגרמה כלום, כי אם הנמשך אליה דרך המדות, שהם שצחו של מקום כידוע (ראה זוהר שמות מז:). לכן כשהאדם חפץ לדבקה בו יתבדק, אי אפשר כי אם על ידי תפלה שהיא השכינה שהיא היראה, 'בזאת יבא אל הקדש'. אבל מדלית לה מגרמה כלום כריך תחלה לקדר שצחו של מקום כנ"ל, בכדי לעורר אליה, והשכינה אומרת חזי צמאי צרא אחינא לקמן.

כל ההשגות מביאים להתחזקות באמונה פשוטה

ובשמוגיע אל הדבקות, יצין את זאת צאמונתו, כי עדיין לא השיג לא טעם, ולא הריח בהשגה שמן מנהו ואפס קאהו ולא נכנס בה כלל, וכבודו הוא אמונתו לצד, להתדבק בו יתבדק על ידי האמונה אחר כל העיונית והשכלים שהשיג, שכל השגותיו אינם יכולים בו יתבדק שהרי הוא אין סוף צרוך הוא. אבל כל השגותיו אינם רק פעולת התחזקות האמונה, וחזק האמונה מגדיל מנהיר ומוהיר סידור שצחו יתבדק יותר שהרי לית לה מגרמה כלום, וגדולת סידור שצחו של מקום צמופלא ממנו יותר, מציאו אל הדבקות ותפלה יתירה, 'והארץ לעולם עומדת' (קהלת א ד), שהיא אמונה בלי שום השגה בו יתבדק, והאמין בה' כנ"ל. וכן הוא לעולם. והוא לעולם יסדר אדם שצחו של מקום. והוא כל הנחלים הולכים אל הים וכו' אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת, כנ"ל.

ביאור 'התהלך לפני והיה תמים'

והנה איתא צמדרש (צ"ר ל) החילוק שבין נח לאברהם. הוא על פי משל, נח

דומה לאהבה של מלך שיושב באפילה, והמלך בא ומאיר לו. ואצרהם דומה לאהבה שבה להאיר למלך, ואמר המלך עד שאתה מאיר באפילה תלך ותאיר במקום אור, עיין שם הלשון נח. וזהו שאמר 'לך לך'. והענין הוא, כי נח היה צדיק באמונתו בלי שום השגה עיונית, והיה תמים במעשיו, וה' יתברך האיר לו. אבל אצרהם צן שלש שנים הכיר את צוראו (נדריס לב). על פי עיון והתבוננות, והיה הולך וגדל בדעה בינה והשכל, ואחר כל זה היה תמים במעשיו שהיא האמונה לבד, כמאמר (י"ז א) התהלך לפני שהוא למעלה מן המדות, והיה תמים אחר כך. כי ההשגה צו יתברך הוא אין סוף, וההתקשרות והדביקות האמתית צו יתברך הוא על ידי אמונה זו לבד.

דומה לאהבה של מלך שיושב באפילה, והמלך בא ומאיר לו. ואצרהם דומה לאהבה שבה להאיר למלך, ואמר המלך עד שאתה מאיר באפילה תלך ותאיר במקום אור, עיין שם הלשון נח. וזהו שאמר 'לך לך'. והענין הוא, כי נח היה צדיק באמונתו בלי שום השגה עיונית, והיה תמים במעשיו, וה' יתברך האיר לו. אבל אצרהם צן שלש שנים הכיר את צוראו (נדריס לב). על פי עיון והתבוננות, והיה הולך וגדל בדעה בינה והשכל, ואחר כל זה היה תמים במעשיו שהיא האמונה לבד, כמאמר (י"ז א) התהלך לפני שהוא למעלה מן המדות, והיה תמים אחר כך. כי ההשגה צו יתברך הוא אין סוף, וההתקשרות והדביקות האמתית צו יתברך הוא על ידי אמונה זו לבד.

העולמות מקבלים תענוג בהשפעתם לתחתונים

על דרך משל, התקשרות כל העולמות זה בזה המה גם כן על ידי אמונה, ואפילו בעולם השפל. דרך משל, אדם יש לו נחת רוח כשצנו הקטן מכיר שהוא אצו צטרם שידע הנער שום שכל, אף על פי כן יש לו נחת. וכן על דרך זה היתה צריאת העולמות כולם, כמאמר 'צראשית צרא' (א א) בשביל ישראל שנקראו 'ראשית' (ראה רש"י שם), שידעו לפאר ליוצרים, ויקראו לפניו אצו מלכנו, וזהו כל שעשעו יתברך. כמאמר יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק (פסחים ק"ג), וזהו ההתקשרות שבין כל עולם לעולם, שכל הגדול מחזירו רוצה להשפיע לשתחתיו, וזהשפעתו מקבל תענוג יותר מהתחתון בקבלתו.

השפעת העולמות מאתו יתברך מבלי שום טעם

אבל אין המשל דומה לנמשל כלל, שהרי כל אלה נצראו באופן וסדר זה, ועצב

ביאור בחינת ראשית הוא תענוג ההשפעה

והנה הרמב"ם ז"ל (מורה נבוכים ח"ג פמ"ט), כתב טעם למצות מילה, להחיש כח המתאווה. והאמת, כי הוא ז"ל הוציא מפיו קדוש דברים אמתים העומדים ברומו של עולם, אף על פי שלא כיון בהם. וכמו שהכוונה והטעם בחיתוך ערלת המילה, כן הוא בצרם, ערלה תחילה, ומצות צכורים. והענין, כמאמר (ישעיה כח ד) 'כצורה צטרם קיך' וכו'. כי הראשית והתחילה הוא דצר חציב, והחציבות הוא רק מפני היותו ראשית לבד, שכן דרך לכל ראשית להיותו חציב ואהוב מאד, שהוא התענוג וההתקשרות שבין עולם לעולם, מן הראשית אל שלאחריו, וממנו אל שלאחריו, נקרא הוא ראשית, וכן לעולם.

המילה רומז על הדביקות ע"י אמונה פשוטה

אבל עיקר העבודה וההתקשרות צו יתברך, להשיג הדביקות האמתית שאחר כל השגות, שאין ההתקשרות השגה צו יתברך, שהרי הוא יתברך חוץ מכל הנצראים, וחוץ מכל החציבות והאצבות, וחוץ מטבע ההתקשרות הנ"ל, שהרי הוא הצורה את

ומילת זכרים כזה הם חותמו אמת ואמונה.

שלוש מדרגות באמונה, צדקה חכמה ודביקות

וזדהו שאמר והאמין בה' ויחשבה לו צדקה, שכל האמונה שהשיג אחר כל העיונים והשכלים לא חשב לשום השגה, כי אם למדריגה התחתונה שהוא אמונה לדקה, שהרי כל ההשגות בטלים כנגדו יתצרך. ומה שהשיג אחר כך, הוא שאמר ואנכי עפר ואפר (י"ח כו), שהוא התקשרות בחכמה עליונה, שהוא השפלות כאפס ואין כמאמר 'והחכמה מאין תמלא'. והשגת אמונה גדולה כזו שאחר כל השכלים והעיונית והשגות הדביקות ששיג, יאמין באמת ואמונה מחמת שפלות עצמו להיותו צעניו עפר ואפר, בודאי כל השגותיו אין זו לא טעם ולא ריח, ולא שום דביקות כלל, ובאמונתו יחיה לדבקה זו יתצרך. אמונה זו היא הנקראת אמנה אחותי בת אבי היא אך לא בת אמי (כ) כי אמונה זו אינה נשפעת כי אם מאתו יתצרך צעצמו צלי שום עולמות אמנעים שמקבלים תענוג זהשפעתם, כמאמר יוטר ממה שהעגל רוצה כנ"ל והמצין יצין. ולכן באמונה זו הוא הדביקות זו יתצרך. ולכן מוזכרים בתורה המדריגות כסדר, תחילה פסוק ויחשבה לו צדקה, ואחר כך אנכי עפר ואפר, ואחר כך פסוק וגם אמנה אחותי בת אבי היא, עיין שם:

הכל. אבל הדביקות זו הוא באמונה לצד צלי שום טעם אהבה חיבה ותאוה. וזה שכתב להתיש כח המתאוה, כי מצות מילה שאנו חתומים זה באבר המוליד, ומוציא נשמות שהוא הדביקות, זריכה להיות להתיש כח המתאוה, כי אם על ידי האמונה לצד. ובמצות מילה שהתיש כח המתאוה, חותמו אמת ואמונה זו יתצרך לדבקה זו צלי שום השגת טעם, כדרך ההתקשרות כל העולמות מעילה לעלול מחמת טבע תענוג ההשפעה כנ"ל, שהרי אין סוף הוא יתצרך אדון הטבע, ולא שיין זו טבע תענוג הנ"ל, אבל הדביקות וההתקשרות השפעתו יתצרך מאתו, אינו כי אם האמונה ברצונו הפשוט להשפיע צלי שום טעם. וזה החילוק שציו יתצרך לכל הנצרכים המשפיעים, שהרי כל המשפיעים מקבלים זהשפעתם התענוג היותם משפיעים כטבע הנצרכים. מה שאין כן הוא יתצרך אדון הטבע אינו מקבל כלל רק משפיע.

המילה נעשית במקום שניכר בחינת זכר דווקא

וזדהו שאמרו 'המול לכם כל זכר' (י"ח י), ממקום שהוא זכר, רק משפיע ואינו מקבל כלל זהתיש כח המתאוה ותענוג ההשפעה כלל צלי שום טעם כלל, וזהו הוא מתקשר בחכמה עליונה שהיא יו"ד (תקו"ו תקון י"ח לז). וכמאמר 'החכמה מאין תמלא' (איוב כח יג), שהוא מאין ואפס צלי שום טעם.

פרשת וירא

דברי המדרש באברהם שזבח עצמו לפני הבורא

עליו' וכו'. אדם עושה מזבח וזוהב עליו עולות ושלמים, נאמר עליו (שם) 'בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך', אברהם אבינו

במדרש (תנחומא וירא ג), פתח רבי יצחק נפחא, כתיב (שמות כ כא) 'מזבח אדמה תעשה לי והעלית